

Santa Margalida

TRIMESTRAL - JUNY 1992 - P.V.P 200Pts.

NÚMERO 14

**PRENSA
CORONA**

Festes Patronals

C/. Miguel Ordinas, s/n
Tel. 52 38 32 07450 Sta. Margalida

BAR ESTELRICH

Pl. Abaurador, 5 - Tel. 52 32 23

Ctra. Vieja de Buñola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

CARPINTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
07450 Sta. Margarita

Optica Ca'n Picafort

- Lentes de contacto
- Gafas graduadas
- Gafas de sol
- Termómetros

Paseo Colón, 92 • Tel. 85 15 36
CA'N PICAFORT

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

**ESTAMOS CON
LA GENTE
LOS DIAS DE FIESTA,
Y TODOS LOS DEMAS.**

Hnos. OLIVER, c.b.

C.I.F. E-07.492440

CRISTALES Y ALUMINIOS

MAMPARAS BAÑO
PERSIANAS
BARANDILLAS
CELOSIAS

C/. Miquel Ordines, 37 07450 - SANTA MARGALIDA
Tel. Taller: 52 38 89 (Mallorca)
Tels. Part.: 50 53 42 - 52 38 24

Carpintería Mecánica

ESTELRICH Y HNOS. PERELLO

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 35 25 Sta. Margarita

Editorial

Revista Santa Margalida

Número 14
Juny 1992
(Trimestral)

Direcció i Administració:

Rafel Bordoy i Pomar

Redacció:

Antoni Màs
Antoni Ferrer
Joan Fornés
Joan Malondra
Guillem Crespí
Josep Gayà
Maria Fornés
Mateu Amorós

Col·laboren

Guillem Malondra
Guillem Cantallops

Fotografia:

Rafel Bordoy

Disseny:

Monogràfic

Fundador:

Nicolau Pons

Imprimeix:

Gràfiques Salas, S.A.
Palma

Dipòsit Legal: 495-1989

Adressa:

C/ Xaloc s/n
Santa Margalida

LA REDACCIÓ D'AQUESTA REVISTA VOL MANIFESTAR QUE SOLS EXPRESSEN LA SEVA OPINIÓ L'EDITORIAL I ELS ARTICLES SIGNATS PER LA REDACCIÓ. ELS ALTRES SÓN RESPONSABILITAT DELS AUTORS QUE EXERCITEN EL DRET DE LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ MITJANÇANT LA REVISTA.

No ens controla ningú

A vegades hi ha coses que hom les té tan present i les dóna ja pertan sabudes que pareix que no fa falta posar-les de relleu per massa evidents. Si aquestes coses s'han dit en alguna ocasió i les tenim quasi oblidades i per altra banda creim que la nostra actuació les avala, ens estranya que sembli que no és així i aleshores fa falta repetir-les una vegada més i totes les vegades que sigui necessari.

Tot això ve a compte de la independència de la nostra revista que sembla que s'ha posat en dubte. En el número 12 del mes de desembre del 1991, en l'Editorial deiem textualment: "Anem endavant començant aquest nou camí, amb totes les il·lusions, amb totes les esperances ben fermes, que el seny i la independència ens acompanyin i que el recolzament dels que ara teniu la revista en les mans ens serveixi de guiatge i d'estímul".

El missatge del qual en volíem ser portadors, pareix que no ha arribat al seu destí, o al manco sembla que no tothom l'ha interpretat de la mateixa manera, per ventura per manca de claretat.

És el motiu d'aquest preàmbul el fet de que un dels nostres regidors, expressant el que sens dubte era la seva opinió, va acusar a cert grup polític d'exercir el control de la revista "Santa Margalida". Aquest regidor

o regidora sembla no haver llegit cap dels números anteriors de la revista, però sens dubte tenia i té el dret d'expressar el que és la seva opinió, així com nosaltres tenim el dret de dir-li que mai una opinió seva no havia estat tan errada. El control de la nostra revista és, no en tenim cap dubte, en mans de l'equip de redacció i la responsabilitat de l'esmentat equip és la de servir els interessos dels que fan possible la publicació, com són els anunciants, els subscriptors, els que compren la revista i en definitiva del municipi margalidà que mitjançant els seus impostos i el seu ajuntament, ens fan arribar una subvenció, sigui grossa o sigui petita.

No estam ni en mans de cap grup polític ni de cap interès particular, que estigui tranquil·la la persona o persones que puguin pensar al contrari, a les quals demanariem que, abans d'emetre judicis temeraris, repassin les nostres pàgines i les interpretin fòra uns prejudicis impossats pel criteri de que "el qui no està amb mi està contra mi".

Així que mentre el poble margalidà ens doni el seu recolzament i sigui conforme en la nostra forma d'actuar, seguirem amb la tasca que ens hem imposat de fer una revista independent i sense que ningú no ens presioni, ni de fet ni de paraula. El dia que els lectors trobin que no ho feim com pertoca serà el moment de deixar-ho anar i de dedicarnos a una altra cosa, per exemple a la política que, sens dubte, ens donaria més beneficis i per ventura més satisfaccions. ■

A la Vila Passen Coses...

La IX Fira d'Abril

Anb un tems esplèndid i una afuència de gent molt nombrosa que va visitar-la, Santa Margalida va celebrar la IX Fira d'Abril. El President de la Comunitat Autònoma, Gabriel

Canyelles, el Conseller de la Presidència, Francesc Gilet i el d'Agricultura P.J. Morey, fóren alguns dels visitants il·lustres. Així mateix ens visitaren alguns batles dels pobles veïns i el cap de l'oposició al Parlament Balear, Francesc Obrador.

Al matí i al capvespre els carrers de la Vila es veren envaïts pels nombrosos visitants que volgueren fer acte de presència a una de les millors fires de Mallorca.

Però, a pesar de l'èxit de la fira i del esforç que sens dubte hi posaren els organitzadors, no tot podia sortir perfecte, ja que les coses perfectes no són d'aquest món. Fins a la nostra Redacció han arribat les queixes dels veïns de la part de la Creveta, és a dir, "de Can Salvador per amunt" en el sentit que pels seus carrers ni hi discorre la fira ni cap altre tipus de festa, i es senten una mica marginats de la resta del poble.

Sabem de les dificultats que suposa el contentar a tothom i segurament el desplaçar part de la fira entranya una sèrie de problemes, però la nostra obligació, creim que és la de fer-nos portaveu de les inquietuts dels vileros, i com a tals exposam aquí les indicacions que ens han

arribat. Esperam que es puguin trobar solucions per donar satisfacció a una part important de la gent de la Vila.

I ja que parlam de fira, volem agrair als organitzadors la distinció que tengueren amb la nostra revista, lliurant-nos un diploma com a col·laboradors de la Fira, entre d'altres persones i institucions. Moltes Gràcies.

L'Ajuntament necessita braços

Més que braços pareix que el que necessita l'ajuntament són orelles, ja que va decidir la contractació de tres telefonistes: dues per a la Vila i una per a Can

Picafort. La de la vorera de mar una mica més ben pagada, per allò dels idiomes estrangers. No sabem si el coneixement del català també puntuava, però tal vegada seria cosa d'introduir aquesta condició a les convocatòries de places públiques. El que sí pareix que es va tenir en compte és allò que volia posar en pràctica el partit del P.S.O.E. a nivell nacional de la cuota del 25% per a les dones. Aquí com que el nostre ajuntament no és gens masclista, va decidir que només les dones, i en unes certes condicions, podien optar a les places. Així que per rigorosa puntuació han estat contractades, de moment per sis mesos, Margalida Fornés Ramis, amb una puntuació de 35'42 i Francesca Cru Ginard, amb 35'21 punts per a Santa Margalida, i Margalida Rosselló Salvà per a Can Picafort.

Pareix no obstant que l'oposició no va veure massa clar lasumpte de les telefonistes, pel que fa a la convocatòria; per la qual cosa féren unes alegacions i elevaren un recurs al batle, en el qual exposaren que les bases i la convocatòria estan mancades de legitimitat per les

En Voltacantons.

circumstàncies següents:

"Primera.- No se ha cumplido con el principio de igualdad que emana de la Constitución Española, al discriminar a una gran parte de los ciudadanos.

Segunda.- La selección del personal no se hace de acuerdo con la oferta de empleo público aprobada por esta corporación para el período de 1992.

Tercera.- En la convocatoria pública efectuada no se han garantizado los principios de igualdad (ya mencionado anteriormente), méritos y capacidad, así como el de publicidad.

Cuarto.- No se ha cumplido con el art. 22 de la Ley 7-85 de 2 de abril reguladora de las bases de Régimen Local, en su apartado I del párrafo segundo, por cuanto entendemos que se han menoscabado las competencias guardadas para el Pleno de la Corporación.

Quinto.- No se han tenido en cuenta las disposiciones presupuestarias ni las posibilidades financieras del Ayuntamiento"

L'escrit porta la dada de l'11 de maig del 1992 i està signat pels membres del P.S.O.E. local a l'ajuntament

A més d'això el nostre ajuntament ha sol·licitat la creació de dues places, una d'Oficial Major i una d'adjunt a la Secretaria, les dues en caràcter d'urgència i reservades a funcionaris amb habilitació nacional, que le tendran en propietat.

Pareix que aquest pic els homos també hi tendran dret.

De totes maneres la necessitat dels funcionaris no es va considerar massa necessària per una part dels components del consistori ja que la proposta va ésser aprovada per sis vots a favor, un en contra, el de la regidora Joana Carbonell i cinc abstencions, les del grup del P.S.O.E, i les de Sebastià Fornés, Jaume Alós i Rafel Roig.

Música per a tots

El projecte de creació a Can Picafort d'una coral i d'una banda de cornetes i tambors, podrien conver-

tir el nostre municipi en un dels més musicals de Mallorca. Vos assegurem que això no és una crítica, d'aquestes coses de l'esperit com més millor, però convendria anar un poc alerta no fos cosa que es produís una mena d'inflació musical en perjudici d'altres activitats culturals. A més ja sabeu allò que diuen els forasters: "Lo mejor és enemigo de lo bueno" o allò altre de: "Lo poco agrada y lo mucho enfada".

Inauguració del Poliesportiu

A la fi, el divendres dia 12 de juny es va inaugurar oficialment el Poliesportiu Municipal, "Eleonor Bosch". La presència de la Consellera de Cultura Educació i Esports del Govern Balear, Maria Antònia Munar, del Delegat del "Ministerio de Educación y Ciencia" Andreu Crespí, el Director General d'Esports de la Comunitat Autònoma i altres personalitats, donaren més relleu a l'acte. La presència de l'ajuntament i de molts de vilers fóren també notes destacades. Els al·lots del Col·legi dugueren a terme diverses actuacions gimnàstiques. La Banda de Música de Santa Margalida i el Grup "Aires Vilers" també contribuïren a donar brillantor a l'aconteixement.

No cal oblidar per part del poble les referències que es varen fer en els distints parlaments a l'assumpte del l'Institut d'Ensenyament Secundari per a la Vila.

A continuació es va servir un sopar per a tothom que diuen que no va faltar de res i que devé costar alguna cosa, però al manco va ésser ben aprofitat.

Enhorabona a tots.

Grup Coral

Davant la creació d'una coral, es comunica a tots els possibles interessats en participar-hi, es posin en contacte amb les Oficines Municipals de Can Picafort, en hores d'oficina, telefonant als nms. 85-03-10 ò 85-14-13.

Santa Margalida 1 de juny de 1992

Agrupament Escorta

L'Agrupament Escorta de Santa Margalida, "El turó del Drac", comunica a tots els al·lots, nins i jovenets que estiguin interessats en participar de les seves activitats es dirigeixin a qualsevol dels seus monitors. De ben segur que els que s'apunten no se'n penediran i s'ho passaran prou divertit.

Animau-vos!

NUEVO PEUGEOT 405 EXCLUSIVE

  **PEUGEOT
TALBOT**

JOSE PERELLO GAYA

MIGUEL ORDINAS, S.N. - TEL. 523160 - FAX 523714

07450 - SANTA MARGARITA

D.N.I. 41.403.205 - P

Renovació a la Banda de Música

El passat dia 25 de març, a les 21'30 hores, tengué lloc a la Casa de Cultura de Santa Margalida una assemblea general, en la qual es va convocar a tots els socis de la Banda de Música, amb el següent ordre del dia:

- .-Liquidació de l'any 1991.
- .-Elecció de nova Junta Directiva.
- .-Precs i preguntes.

Després de que la secretària, Catalina Capó Nadal, llegís l'estat de comptes, referent a la liquidació del 91, va parèixer quedar prou clar tota vegada que cap dels assistents va fer preguntes al respecte.

El batle-president de la Banda de Música, Jaume Ribot, va donar pas

al punt següent: "Elecció de nova Junta Directiva" en el qual hi va haver un poc de moguda, com de costum, per part dels socis assistents. La cosa no semblava massa clara amb l'assumpte dels qui podien formar part de la nova junta. Després d'un "estira i amolla" entre els socis i la junta gestora, el batle-president va llegir els estatuts en el punt que fa referència a l'elecció de la junta directiva, el qual diu:

"La junta estarà formada per 9 membres dels quals el president serà el batle actual del poble -en aquest cas sols se n'han d'elegir 8- i poden ésser músics majors de setze anys, o representants de menors i demés socis".

Es varen presentar un total de 14 persones, complint els requisits mencionats anteriorment en els estatuts. El públic assistent, unes cinquanta persones amb dret de vot, podien elegir fins un total de 8 de les 14 presentades.

A les 23'15 hores va quedar constituïda la nova junta directiva (exceptuant el president que és el batle).

Visepresident /a:	
Elena Tur Figueruelo	35 vots
Secretari:	
Antoni Gayà Mas	32 vots
Tresorer:	
Andreu Avellà Ribas	26 vots
Vocals:	
Cristòfol Quetglas Tous	26 vots
Guillem Avellà Ribas	23 vots
Joan Malondra Llull	23 vots
M. A. Santandreu Payeras	22 vots
Regina Rosselló Gayà	19 vots

Una vegada feta l'elecció, la passada junta que funcionava com a junta gestora que estava formada per:

Catalina Capó Nadal, Joana Roig Font, Joan Malondra Llull i Pep Gayà Mas, va cesar en els seus càrrecs i fou acomiadada amb un fort aplaudiment, per l'esforç duit a terme durant els quatre anys que havien estat al front de la Banda de Música. Amb la presa de possessió per part de la nova junta comença una nova etapa per a la Banda de Música de Santa Margalida.

Hem de donar la enhorabona als nous i desitjar-los molta sort.

Pep Gayà.

picsa

PRODUCTOS
INDUSTRIAS
CARBÓNICAS, S.A.

Distribuidor Oficial de:

AGUA FONT DEL PI

Distribuidor Exclusivo de:

VINO ANTAÑO (TETRA-BRIK) - VINO PUENTE VIEJO

VINO DON AXEL

Especialidades en:

NARANJA - LIMÓN - PIÑA - COLA - GASEOSA

Ctra. de Muro, s/n.- 07420 - SA POBLA (MALLORCA) - Tels. (971) 54 03 44 / 54 23 85 - Fax. 54 20 16

Bodas de Oro de "La Caixa" en Santa Margarita (1942-82)

G. Malondra Serra*

El día 20 de julio de 1942, coincidiendo con la festividad de nuestra Patrona, tuvo lugar la inauguración en esta villa de la sucursal de la entonces "Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros" "La Caixa" por antonomasia.

Han transcurrido nada menos que 50 años desde que se instaló aquí la primera entidad financiera, con una anticipación de 24 años por lo que respecta a la segunda, el Banco de Crédito Balear, que abriría sus puertas en agosto de 1966.

Santa Margarida al correr de estos años ha pasado de una economía agro-pecuaria, prácticamente en su totalidad, a otra dependiente casi exclusivamente del sector terciario o Servicios.

Estimo oportuno consignar a este respecto y a grandes rasgos, lo que era Santa Margarida hasta llegar a la década de los 60. No ignoro que para las personas de edad madura no voy a descubrir nada, como testigos presenciales que fueron de esa evolución; pero, quizás sí, para los más jóvenes que no vivieron la gran

transformación que supuso pasar de una economía a otra.

Como ya se ha apuntado, la única fuente de riqueza estaba en el campo, con la incertidumbre que supone depender de una cosa tan veleidosa como el tiempo. Las explotaciones eran de dimensiones reducidas: del orden de 10 a 15 cuarteradas de secano, en su inmensa mayoría y, en general, en régimen de aparcería. Otro factor de gran riesgo lo constituía el engorde de cerdos, a cuyo fin se destinaba la producción de cebada y leguminosas, y no era raro el año en que "ses solls" quedaban diezgadas por la peste africana u otra enfermedad porcina, sin que el ganadero percibiera indemnización alguna. Quizás las economías familiares más estables eran las que poseían "ametllerar" (a diferencia de ahora que el fruto queda en el árbol).

Como anécdota i prueba de precariedad en que se vivía entonces, estimo oportuno recordar el caso de nuestra menestralía. Por ejemplo, muchos carpinteros -por citar una profesión ahora en auge- alternaban el trabajo propio de su oficio con el de barbero o el agrí-

cola, e igual sucedía en la esfera de otros oficios. Huelga decir que lo que precede podía aplicarse a los demás pueblos de Mallorca, con diferencia de poca monta entre unos y otros.

Queden sucintamente descritas las circunstancias económicas en que se desenvolvía esta población, que en realidad no ofrecían un tinte tan dramático como puede parecer a simple vista. Crecíamos, evidentemente, de los medios con que hoy contamos: coche, nevera y un largo etcétera de electrodomésticos. Vivíamos lisa y llanamente como lo habíamos hecho tradicionalmente y, eso sí, con la tranquilidad y seguridad ciudadana que caracterizaban a la Isla: su escasez de bienes materiales quedaba compensada, en parte, por la abundancia de valores ético-morales. Lástima que los valores de uno y otro signo resulten incompatibles.

¿I que hacía "La Caixa" durante el largo lapso de tiempo que media entre el 42 y el inicio de la década de los 60? Lógicamente contribuir al desarrollo socioeconómico de la población. Por cierto que contaba con los instru-

mentos adecuados para ello. Por una parte, existía una política crediticia con una amplia gama de préstamos de carácter social, a un interés reducido i un plazo en función de la naturaleza de la operación, que permitiera al prestatario atender a los compromisos de la misma, sin perjuicio para la buena marcha de la explotación.

Por otra parte, estaba la Obra Agrícola a disposición de los agricultores y ganaderos en demanda de asesoramiento, conferencias de orientación profesional aparte. Se organizaron, asimismo, viajes cuya finalidad era el intercambio de criterios sobre técnicas aplicadas, entre distintas regiones, a unos determinados cultivos: viñedos, frutales, etc. Dicha Obra contaba y cuenta, para sus investigaciones, con el campo experimental de Torrebonica, donde por aquellos años se reali-

zaron importantes experimentos en trigos híbridos, ganado lanar, vacuno, etc., cuyos resultados daba a conocer la revista agropecuaria de "La Caixa".

Esta era, en síntesis, la situación que precedió a la llegada de los primeros turistas. Pronto se resienten las antiguas i frágiles estructura agrarias. Empieza el éxodo del campo a nuestras costas en busca de una mayor retribución. Sin transición alguna, de trabajar la tierra se pasa a ejercer de camarero, cocinero etc. Los terrenos que no valían nada se urbanizan. Las tierras feraces se deprecian. Y era curioso observar que ese "mare mágnum" tiene lugar sin participación del estado, que llegaría mucho después. Las fuentes de financiación eran múltiples, quizás con la única salvedad apuntada: Agencias de Viajes, Bancos, Cajas de Ahorro, particu-

lares, todos financian en cierta medida el nacimiento del emporio turístico que es Mallorca. Como única entidad de la localidad, "La Caixa" no es ajena a este súbito y espectacular desarrollo. Atiende, en lo posible, las peticiones de préstamo, muchas de ellas de carácter social. No son pocas las empresas que nacieron al amparo de una operación crediticia de "La Caixa".

Así, con lo que antecede, el suscrito cree se dejan entrever los profundos e importantes cambios operados en ese medio siglo y la estrecha vinculación de "La Caixa" al devenir de los acontecimientos en esta localidad.

() Fue Delegado de la Sucursal de 1954 a 1983.*

"la Caixa"

Gent Major

Activitats de l'Associació "Santa Margalida".

Francisca Avellà Mayol (Madò Francisca Polonieta) forma part de la directiva de l'associació de gent major "Santa Margalida" i ens va informar de les activitats dutes a terme per l'associació durant l'any 1991. que són les següents:

.-Organització d'un fogueró per les festes de Sant Sebastià.- Festes de carnaval i dinar amb ball a S'Alqueria.- Excursió a Santa Maria, Orient i dinar a Alaró.- Excursió i matances a "La Gruta" dinar i ball.- Excursió a Randa.- Excursió a Sa Pobla i gimnàssia al Poliesportiu.- Assamblea i dinar de franc a S'Alqueria.- Celebració de la Festa de Sant Joan amb dinar i ball a S'Alqueria. Excursió a les coves del Drac.- Excursió a Aquacity.- Excursió a Marineland i dinar al Coll del Pi.- Espectacle i sopar a s'Alqueria.- Celebració de l'aniversari amb dinar i ball a S'Alqueria.- Excursió a Bellver al Castell de Sant Carlos i dinar a Los Melones.- Excursió a Cales de Mallorca i dinar a "La Ponderosa".- Per a les festes de Nadal hi va haver un "aguinaldo" per a tots els socis i xocolatada el dia 24 de desembre.

També s'han fet varies excursions a la península, una a Menorca, una altra a Benidorm i Torremolinos i una altra a Tenerife i Lanzarote.

Així mateix ens va parlar Madò Francisca de les activitats del 92, com són les festes de carnaval i les sessions de gimnàssia i de les excursions i actes programats. També ens va manifestar les bones relacions amb el consistori i que havien rebut una subvenció de part de l'ajuntament i una quantitat que els havia donat el batle a títol personal, es a dir de la seva butxaca.

Redacció

Aniversari

L'altra associació de gent major de la Vila-ja sabeu que n'hi ha dues-la que porta el nom d'Hero, va celebrar dies passats el seu aniversari amb tota solemnitat. Varen començar els actes amb una missa a la Parròquia per a continuació inaugurar una exposició de brodats i coses antigues al Povàs que va romandre oberta durant els dies de la Fira. Després hi va haver un dinar a les Cases de Son Sant Martí i ball amb una orquestra.

Als actes hi varen assistir el Conseller Adjunt a La Presidència del Govern Balear, Francesc Gilet, El Director General de Cultura, Jaume Martorell, i la Delegada d'Acció Social del Consell Insular, Joana Aina Vidal. Així mateix hi va assistir el batle, Jaume Ribot alguns membres de l'ajuntament i una nombrosa quantitat de socis.

Redacció

BAR CA'S SIGALÓ

Guillermo Femenías

C. M. Ordinas, 4 - Tel. 52 34 33 - Sta. Margalida

Temps d'Església

Setmana Santa

A causa de la celebració de la Fira, la benedicció dels rams es va anticipar al disabte a la missa vespertina.

A les funcions litúrgiques del Dijous i Divendres Sant hi participaren unes 300 persones; la Vetla Pascual fou molt poc participada, tan sols un centenar de feligresos i prengueren part.

La celebració de l'Eucaristia del matí del dia de Pàsqua va concentrar tanta gent que el temple s'omplí de gom a gom, incluit el presbiteri.

Amb agraïment cal destacar que degut a la col.laboració de nombroses persones i de les institucions locals, les processons, d'any en any, son més expressives d'ordre i d'espiritualitat.. Malgrat la del Dijous Sant no va poder sortir a causa del mal temps,

Una de les notes més destacables pel que suposa de superació de respectes humans, és el fet de que de cada any són més nombrosos els confreres que participen en les funcions desposseits de les "cuculles".

Visita Pastoral

El Bisbe com a cap i Pastor de l'Església de Mallorca, té per missió: santificar, ensenyar i governar. Entre les diverses maneres de realitzar aquesta tasca cal destacar: la visita, de tant en tant, a les comunitats que constitueixen la Diòcesi.

Amb aquesta finalitat el Senyor Bisbe, D. Teodor Úbeda, el dia 9 de maig es traslladà a la nostra Vila, acompanyat de Mn. Bartomeu Fons, Vicari Episcopal d'aquesta III Zona.

En la nostra espaiosa sacristia

va compartir seziament, amb diferents grups responsables de la pastoral, mitjançant els quals es va informar del funcionament i projectes de la Parròquia.

A tots va agrair la col.laboració i els va animar a treballar per fer present a Jesús en tots els aspectes de la vida.

Ja informat de les obres que es realitzen i de les altres en projecte, va encoratjar a prosseguir amb el desig de que tot el patrimoni ecllèsial sigui ben conservat i al servici de la

comunitat.

Seguidament va concelebrar l'Eucaristia amb D. Bartomeu Fons, el Rector de la Parròquia i la participació de Mn. Antoni Rubí, a més de nombrosos feligresos que omplien el temple.

Als que hi eren presents i als que es trobaven ausents, el Sr. Bisbe els va encoratjar a seguir feelment a Jesús i a fer-lo present mitjançant les obres.

Fou una visitasenzilla, afectuosa i animadora

Mateu Amorós

Rum-rums, Notícies i xafarderies.

Una altra vegada ja hi tornam a ser amb els rum-rums les notícies i les xafarderies. Començarem amb les baralles i trifolques entre carrers barriades i pobles.

.-Primer de tot: la Vila i Muro, per no trencar la tradició, es proven. Ara no és a les corregudes, al futbol, o per veure de qui és la Caseta dels Capellans; aquesta vegada és per veure qui tindrà l'Institut d'ensenyament secundari. No és perquè aquesta guarda de xafarders sia de la vila (i amb el cap ben alt) però pensam que aquesta vegada i la majoria de les vegades- vet aquí l'orgull vilero- la raó està de banda del municipi de Santa Margalida. Primer de tot per la situació geogràfica, Muro té un institut a només quatre quilòmetres, el de Sa Pobla, mentre el terme de Santa Margalida està al manco a deu quilòmetres de Sa Pobla i en mig d'un parell de pobles que romanen una mica aïllats tant de Sa Pobla com d'Inca com de Mancor, és el cas, per exemple de Maria de la Salut i d'Ariany, els batles dels quals ja han expressat el seu suport a la construcció de l'Institut a Santa Margalida. D'altra banda no cal oblidar arguments de caire demogràfic, el nostre terme té una població real que depassa els set mil habitants, i per tanta la població del terme de Muro. A més la població del nostre terme es troba espargida en tres nuclis urbans distints.

Aquesta vegada -servirà de

precedent?- tot el terme ha fet una pinya i en un tres i no res s'han replegat més de tres mil signatures demanant la creació de l'Institut a Santa Margalida. Per la casa de la Vila tampoc no han badat i ja han ofert terrenys per a la construcció de l'edifici. Meam si aquesta vegada l'ens feim nostra, com el Barça amb la copa d'Europa i la Lliga.

.-Ixerrant de la copa d'Europa quina festada que ferem els barcelonistes (els xafarders d'aquesta secció TOTS SOM DEL BARÇA) i especialment la penya blaugrana. hi hagué crits i bauxa per tot arreu i n'hi ha que fins i tot nedaren a la font de la Beata.

.-I passant a les diferències que diuen que hi ha entre les barriades i carrers de la Vila amb motiu de la fira -per cert que va dir molt bé, com cada any- els veïnats i la gent de pels bars de la Creveta demanaven a veure com és que tot començava de Can Salvador des Forn per avall, i a veure si ha de ser que la gent de la Creveta només serveix per pagar contribucions. Nosaltres no ens hi aficam però en volem deixar constància.

.-Ara que hem parlat de barriades parlarem de carrers: hi ha veïnats del carrer Forà, o carrer de La Salle, com li vulgueu dir, que diuen a veure si hi ha carrers que tenen més bo amb l'ajuntament que no ells, perquè a l'hora de fer les síquies els hi giraren el carrer dedamunt a davall i llavors el deixàren talment devers un mes.

.-I és que la gent de la Vila va "emprenyada", i perdonau-nos que emprem paraules gruixades, amb tot l'assumpte de les síquies. I és que en tenen de motiu, no només en la qüestió de si es fa mota pols o renou, sinó més que res en el tema de la circulació. Un ja no sap per on ha de passar, si vas a peu has de badar uns ulls com un plat, per no trevalar a qualche clot o munt de grava i fer-te una genolleres noves; i si vas en cotxe arribes a fer més voltes que no

un ase damunt una era, per anar al lloc a on desitges. I és que no hi ha cap tipus d'indicació que et digui per on has d'anar. I d'això la gent en demana qui en deu tenir la culpa, si l'ajuntament perquè no hi posa un municipal o senyals de tràfic, o si és l'empresa encarregada de fer les obres que per tot tenen embastat i enlloc acabat. "És que fa pardal" va dir un vell del carrer de La Salle: "esser del poble i no trobar cateva".

Esperm que aquest escrit serveixi per qualche cosa (si és que els nostres polítics legeigen les xafarderies, cosa que pensam que els aniria molt bé).

.-Heureu sentit a dir que no fa massa hi va haver un cap de fibló devers Petra i Ariany, però a on n'hi va haver un i dels més grossos, va esser a les taules del menjar a la inauguració del Poliesportiu Municipal. Voldria ho haguessiu vist, germanets meus, allò pareixia una menjadora. En el temps de caure una pedra en terra les taule varen quedar netes, i és que "qui més en pilla més en té". Hi ha gent que té més barra que no esquena. I nosaltres que pensaven que el temps de la fam ja havia passat.

.-I és que la inauguració de l'esmentat poliesportiu va esser accidentada, quan la Consellera de Cultura i Esports va estirar la cortina per descobrir la placa commemorativa li varen caure damunt la cortina i la barra que l'aguantava. Com que la cosa està fotografiada i filmada podriem fer el que va dir el batle, enviar la cinta a "Betes i Films" o a "Videos de Primera".

Així, deim nosaltres, per ventura feriem quatre duros i arreglariem un poc el déficit de l'ajuntament.

De totes maneres varen esser de veure els actes programats per a la inauguració del poliesportiu que varen ejeutar les entitats del terme: els alumnes del col·legi públic, els alumnes del gimnasi Tao, la banda de música, els Aires Vileros. No

voldriem deixar ningú i si ho feim no ho feim aposta.

.-Per cert que el poliesportiu va quedar d'allò més bé, ara el que es tracta es a veure si s'aprofitarà talment així com pertoca, ara ja no valen excuses ni gemecs de que no hi ha poliesportiu per no fer deport.

.-No fa massa que vengueren a fer una xerrada membres de la que en diuen "Associació Cultural Mossen Alcover" o una cosa així. Fora cap casta d'arguments històrics i sense gaire bé coneixements de filologia ni lingüística, pretenien que el mallorquí no té res a veure amb el català. Tot això basant-se en un

parell de paraules o construccions que no són iguals; com si per paga entre l'asturià, el lleonès,, l'andalús, l'argentí o l'uruguaià no hi hagués diferències i tothom te més clar que no aigua que són dialectes del castellà. Les nombroses preguntes de la gent que va assistir a la conferència, majoritàriament joves i estudiants, els deixàren en la més absoluta evidència, tant pel que fa a coneixements d'història com de lingüística. Com deim a la Vila se'n anaren "amb un dit dins es cul i s'altre a dins s'orella".

Emprant els seus arguments nosaltres podríem dir que el

margalidà no té res a veure amb el mallorquí: "Fins ací som rribats, a la vila tenim xa nostra propi de queltura i mer vilero e una llengo endependenta der mallurquí"" "Vilero defensa sa teva llengo! A territori vilero llengo vilera!. Xi no nam lerta mor feras escriure i patlar ben igual que er de Muro"

Que ens digui qualcú a veure qui té com els vileros les paraules: "berul", "carrerassa" "perpany" "pitxos" i encara en trobaríem més si les cercavem. Però ho deixarem per una altra vegada si Déu ho vol.

Una guarda de xafarders.

TELEVIDEO

VENTA DE ELECTRODOMESTICOS EN GENERAL

ELECTRONICA

C I D

DISTRIBUIDOR OFICIAL EN SANTA MARGARITA
C/. De Ses Jovades, 33 - Tel. 52 32 10

PASTOR

CONSTRUCCIONES
Y PREFABRICADOS
MARMOLES Y GRANITOS

C/ Es Clavet, 10
07450 Sta. Margarita. Mallorca.
Tels. 52 31 31 - 52 38 38
Fax. 52 37 95

Santa Margalida, la Vila abans de 1925

El Camí vell de Muro

Per Mn. Antoni Rubí.

avallant un dia de la darrereria de novembre del 91, per

"baix de sa Costa", devora Ca's Cabo Aloi, un retirat de carabiners, vaig seguir davallant a mà esquerra, com qui vol anar a Reboster, i arribant allà on li diuen "Ses penyes de'n Just", em vaig trobar amb el Camí Vell de Muro acabat d'asfaltar, per primera vegada, feia poc temps; allò va esser per a mi una novetat inesperada, perquè no n'havia sentit parlar a ningú. Vaig començar a caminar per aquell camí asfaltat de feia poc i vaig arribar fins a Es Pontarró i me va semblar molt bé, i encara més bé perquè, segon s me va contar un confrontant amb el camí, no els havien fet pagar res, de modo que tota aquella feina venia a ser un regal de part del Govern Balear a la vila que mereix un bon agraïment.

Aquell camí, que jo coneixia d'al.lot, sempre l'havia vist igual, un camí molt descurat i bastant ample on a l'hivern hi havia molts de bassiots i ben grossos i fang a voler, i d'estiu molta pols perquè tenia bona tirada pels carros que anaven i venien de les finques confrontants, com eren : Es Pontarró, La Forca i Es Puritxol, seguint pel Camp Pla, Son Llompart i cap a Tanca. Passat es Puritxol al Camí de Muro li surten dues branques: una a mà esquerra que va cap a Reboster, a on hi ha la partió entre els termes de la Vila i Maria de la Salut, i una altra que segueix, per bais de Sa Bisbal, cap a Son Llompartet fins a S'Alqueria Blanca, per on hi conraven molts de vileros.

En aquell temps els camins, a força de passar-ne bísties i carros que duïen rodes amb llandes, que eren cercols de ferro, s'espanyaven molt i els adobaven poc, si de cas s'hi feia alguna cosa

era d'hivern quan hi havia poca feina a foravila, els donaven una passada i als apadaçaven una mica amb els jornals d'allò que en deien "sa fàbrica" a la qual venien obligats tots els homos útils i carros del poble, i si algú no podia anar a fer els jornals corresponents, pagaven el que estava estipulat per a cada jornal que havien deixat de fer.

Aquest camí vell de Muro ja fa un centenar d'anys que no s'usa per anar a Muro, és un camí molt transitat per allò que va servir i serveix encara: pels conradors, per anar a les moltes finques que no tenen altre camí que el d'Es Pontarró.

D'estiu, en temps de batre, quan tothom batia a les eres amb bísties, de trot, clucales posades i enganxades a un carretó de batre, allò era una festa, perquè per allà hi havia moltes eres batent amb bísties i l'amo al mig de l'era aguantant el dogal amb la mà i canta que canta cançons i gloses sense mai aturar-se, les cançons es sentien d'una era a l'altra i els que anaven pel camí de passada, s'entretenien amb el trepig de les potades de les bísties, els "tutups" dels carretons i escoltant les catúries de la gent de les eres, interrompudes de tant en tant per qualche crit ben esglaiós de: Aire, aire! Ala morena! per tal d'animar el cansament del bestiar que amb els ulls tapats amb les clucales, tenia la tasca ben feixuga de fer rodar unes quantes hores el carretó de pedra fins deixar el blat ben esflorat o l'ordi, o la civada o els pitxos que era allò que més es conrava i es batia.

Quan s'havien tret les bísties de l'era, damunt la una o les dues, fora vessa i a ventar s'ha dit, per tal d'aprofitar la més petita bufada de vent, i així fins que tenien

el caramull fet en que reposaven un poc i alenaven de bona gana.

Tot allò de veure voltar les bísties i carretons damunt l'era i afanyar-se per fer neta la batuda, era, pels que passaven pel camí, com una festa, com una funció de teresetes que es movien entre carretons de batre, garberes, forques, pales, rams, garbells i tirassos; dins una polsaguera de pallús que el ven s'enduia a la vorera triant el gra de la palla i en feien primer el que en deien la serra i després un caramull al bell mig de l'era.

Si era temporada de fer guarets o de sembrar, mai ni hi faltaven pagesos que amb la mà al mantí de l'arada llauraven aquelles terres bones, sempre disposats a fer bones anyades, agraïdes a la feina dels pagesos i a la femada que hi posaven i convertien la honrada suor dels homos en pa saborós i calent damunt la taula a on, després de resar un Parnostre, dinaven, reunida la família.

Els conradors llaurant mai no s'aturaven de cantar, seguint el compàs del bestiar, si no era per girar quan eren al cap del tornall. ara pensau en sentir i veure tres, quatre o cinc homos a la flor del món cantant, tots a la vegada, amb veu forta, més aspra o més dolça, segons les sortia a cadescun. No era un ver entreteniment?

¡Quin temps aquell en que la gent sortia a foravila, a peu i descalça, per camins plens de clots, bassiots, pols i moltes volteres, però plens també de moviment, de vida, alegria i pau!

Que hermosa era la calma! i el poder assaborir tranquilament una llesca de pa de blat, amb el companatge d'unes figues seques, a l'ombra d'una figuera a l'estiu i a l'arrecés d'una paret a l'hivern.

Continuarà.

ESCORT XR3i

Nuevos

16V

Motores

COMERCIAL HNOS. ALOMAR, S.A.

SERVICIO OFICIAL FORD

C/. Miguel Ordinas, 35
Tel. Taller 52 33 77
Tel. Oficina 52 33 33
07450 St.ª Margalida

Margalidans

Rafel Bordoy entrevista a:

Rafel Matas i Rosselló

Rafel Matas Rosselló és un altre margalidà que avui guaita a les pàgines de la nostra revista, per donar-nos una visió de la Vila i dels seus problemes i d'altres temes diversos. Rafel Matas és Germà de LaSalle, destinat a la Comunitat Provincial de la zona València-Balears, amb el càrrec de: Responsable Provincial de Pastoral Juvenil i Animació Missionera. Precisament, per raó de la seva responsabilitat i del seu treball, viatja continuament, malgrat això segueix exercint de margalidà sempre que se li presenta l'ocasió.

.-Com es veu, Rafel, la Vila des de defora?

.-*Estim profundament Santa Margalida i em sent identificat amb la nostra vila. Tot el que pugui dir, per bé o per mal, és sols des d'aquesta realitat.*

Veig la Vila com un poble mancat d'una identitat com a poble. Manquen uns objectius comuns pels quals lluitar i treballar i als quals es puguin aportar de forma personal o bé institucionalitzada-mitjançant ajuntament, partits polítics, església, associacions, etc.-les pròpies idees i creïncies a fi que esser de la Vila no sigui sols una qüestió de naixement o de veïnatge, sinó en la participació de fer un poble, de construir la Vila en el sentit espiritual.

.-Des de l'interior, quin és el seu batec com a poble?

.-Diria que el nostre municipi perd molt de temps i moltes energies en fer política barata, feim massa cas i en preocupam massa en criticar i en dividir. Ens costa massa el reconeixement dels mèrits de les persones portadores de valors, que sense cap dubte les tenim, i recolzar-les com pertoca.

Hauriem de potenciar més allò que ens uneix que no allò que ens separa.

.-La joventud, en general i per tant la margalidana, està sofrint la tan esmentada crisi de valors. A tu et podem considerar, per la teva feina, un expert en temes de joventud. Podries fer-nos un "retrat robot" del jovent actual?

.-La crisi, la manca de valors no és propiament de la joventud, no és específica dels joves, ells també la sofreixen com una part de la societat que són.

No existeix un "retrat robot" dels joves perquè existeixen entre ells grans diferències, segons l'entorn. Deim que el jove d'avui pel motiu de tenir una llarga escolarització, en teoria hauria de tenir més cultura i una millor preparació. Però, a la vegada, amb menys experiències pràctiques, viu manco la realitat.

Una característica podria ser l'aburguesament, li costa molt sortir de la xarxa de la societat de consum, fomentada ja, des de ben prest, pels mateixos pares.

El jove d'avui potencia molt el grup, la "pandilla"; i a pesar d'això, mai en èpoques anteriors no havia estat tan individualitzat i tan egoista i així és molt mal de fer assolir uns plantejaments altruistes.

També cal destacar en el jove d'avui, sempre parlant en general, la desconfiança, el jove desconfia, sobretot de les institucions (família, escola,

partits polítics, sindicats, església, exèrcit...). Com a conseqüència d'això, la droga, el sexe, les ànsies de llibertat: formen per a ells un món força atractiu.

Personalment he de dir en defensa de molts de joves que no són com hem dit abans, que hi ha uns grups molt significatius que són idealistes, altruistes, sensibles a la injustícia, preocupats pels demés, que cerca valors transcendents de qualsevol tipus i per medis distints, com exemples podríem citar: La comunitat ecumènica de Taizé a France, que reuneix al seu entorn a moltíssims joves de tot

el món, els Projectes Missioners del tercer i quart món, els camps de treball, etc.

.-Que els podríem oferir als joves perquè es sentissin més compromesos amb el món que els toca viure i no "passassin" un poc de tot?

.-Tot tipus d'experiències gratificants i de solidaritat amb els demés, que els ajudés a

descobrir i a viure realitats distintes de les que viuen realment. La meua experiència em diu que quan un jove participa d'aquests projectes canvia la seva forma de pensar i d'actuar. Em deman que és el que fan les nostres parròquies de Santa Margalida i de Can Picafort, que és el que fa el nostre ajuntament, que fan els partits polítics, després de les campanyes electorals, per ajudar a que el jovent del nostre municipi cresqui sà.

.-El jovent margalidà ha estat sempre, salvant les

"...Diria que el nostre municipi perd molt de temps i energies en fer política barata,..."

excepcions lògiques, poc preocupat per la cultura. De quines possibles maneres podria invertir-se aquesta tendència en el nostre poble?

.-Potenciant al màxim els moviments associatius, estic segur que amb el Moviment Escolta o la Banda de Música es poden aconseguir moltes coses, però encara es dóna massa poc recolzament des de les institucions del poble. És necessari donar-los motius. És necessari que els pares es donin compte que si volen fills ben preparats és imprescindible la seva participació activa en l'activitat dels fills, començant per les escolars i acabant per les esportives i culturals.

Finalment potenciar al màxim les persones que demostrin inquietuds especials per qualsevol tipus d'activitat cultural: música, pintura, literatura, investigació... Seria ridícul, i vagi com exemple, que en Toni Mas, amb la seva carrera d'Història i la seva feina constant, hagués d'anar a dirigir un museu a fora poble, o que haguessim de dur un extern per escriure la història de Santa Margalida.

.-És a punt d'entrar en vigor una nova Llei d'Educació, de la qual esperam uns resultats més encoratjadors que els de l'anterior. Tu que ets un educador i et trobes prop dels educadors, podries dir-nos que podem esperar d'aquesta nova llei?

.-Som optimista davant el nou sistema educatiu, en primer lloc per l'adequació a les noves realitats socials, culturals, etc., per l'allargament de l'escolarització obligatòria, per la millora de la qualitat, especialment per la relació alumne-educador, gràcies al descens del nombre d'alumnes. Crec que la reforma és necessària però em preocupa la seva politització.

.-Sembla que aquesta llei carrega sobre els mestres, més que sobre els mètodes, la responsabilitat de l'ensenyament. Realment és així?

.-Pens que els mètodes dins el nou sistema són prou importants, però requereixen una preparació i un presupost que dubt que es puguin aconseguir en la realitat. És ver que en la reforma el mestre serà més un mediador que un transmissor de coneixements.

.-Creus que unes poques hores lectives al dia i un nombre, pot ser escàs, de mestres seran suficient per portar endavant el nou sistema amb efectivitat?

.-Evidentment això no és així, pens que les hores lectives són suficients, sempre i quand vagin combinades i complementades amb altres activitats educatives que haurem d'enfrontar.

És ben cert el nombre escàs de mestres i particularment de mestres "especialistes". Consider que la reforma és un desafiament, sobretot per a les Comunitats Educatives.

.-Penses que es conseguirà, a mig termini, una preparació suficient dels nostres joves per enfrontar la plena integració a Europa?

.-El concepte d'Europa no és el d'una cosa acabada i enllestida, sinó que es troba en un procés de construcció. Aleshores es podria parlar de la participació en aquesta tasca. Crec que, per desgràcia, el tema d'Europa encara preocupa poc a la gent del carrer i molt menys als joves. Jo em deman si la competitivitat dels joves de cara a Europa no dependrà, fonamentalment, de la preparació personal. Veig difícil, en aquest moment, i parlant en general, que le jove espanyol pugui competir amb el jove estranger.

.-Tornem a la nostra Vila, hi ha qui veu, sinó un enfrontament obert, si una certa separació entre la Vila i Can Picafort. Has detectat el problema? I si és així, quina solució hi veus?

.-He detectat aquest problema, però em dóna la

impresió que aquest enfrontament no obeeix a uns ideals, o a una millora de Can Picafort, o a un afany de trobar una identitat de poble per a Can Picafort, sinó que pens que obeeix a interessos personals de gent que lluita, sobretot, per mirar d'omplir la pròpia butxaca.

Solucions? No n'hi veig per ara, el temps ens ho dirà. Ara bé seria interessant que s'obris un fòrum, organitzat per les institucions i altres estaments del municipi, per reflexionar i aprofundir sobre aquest tema. Si que veig ben llegítim que qualsevol comunitat es plantegi la seva identitat com a poble.

.-Tema obligat per a tot margalidà és el de les festes de la Beata. Diguè el que hi trobes i que feries per millorar-les?

.-Per a mi les festes de la Beata són la cosa millor del món. Ara bé, crec que el poble de Santa Margalida no aprofita aquestes festes com un vertader centre de mallorquinitat ben entesa i això que pens que són ben apropiades per prendre més consciència del que som.

Perquè no obrir aquestes festes a la resta dels pobles

"...Hauriem de fer de les festes de La Beata un lloc de trobadra cultural a nivell de tota Mallorca..."

de Mallorca, per tal que penetren en el seu esperit i en la nostra realitat, i no que sols vinguin per veure la Processó o a escoltar qualche artista de renom al "festival"?

Perquè si l'anomanam "La processó més típica de Mallorca" no pensam de quina manera podríem fer participar els altres pobles de Mallorca, de bon de veres, a la Processó i en les activitats culturals que accentuassin aquest suposat tipisme?

Perquè no convocar uns certamens d'investigació històrica, o de literatura, música o pintura, ben dotats i adequadament promocionats, amb relació a Santa Margalida i el seu entorn?

Fer, en definitiva, que les festes de la Beata siguin un lloc de trobadra cultural a nivell de tota Mallorca. És trist pensar que després de les festes no queda res més que unes tires de paperins mal penjades, uns quans tests pels carrers i uns milions de pessetes que s'han convertit en no res.

.-Vols afegir alguna cosa més o contestar alguna pregunta que s'hagi quedat a la punta del bolígraf?

.- En primer lloc a tot el poble i a les institucions, convidar-nos a reflexionar per veure com podem construir un poble més unit a on la cultura sigui un lloc de trobadra i de germanor i des d'on es reforcí la pròpia identitat.

Després vull agrair a l'equip de la revista "Santa Margalida" el seu interès i la seva aportació al municipi.

I finalment, el meu oferiment de col.laboració i participació amb tot allò que sigui per al bé de Santa Margalida.

Ens ha arribat el correu

Els llops amb pell d'anyell, els mateixos de sempre.

No sé quantes vegades han canviat el nom per no parèixer el mateix grupet de sempre, amb mentalitat imperialista i centralista -"donde nunca se pone el sol", allà on mai es pon el sol- i defensors de la llengua que parlen 300 milions de persones, el que vol dir que el castellà que es parla a la península és el mateix que es parla a Canàries i Amèrica, amb la quantitat de variants i deferències que existeixen a la pròpia península, exemples: Andalucía, Extremadura, Murcia, Castilla, nord i sud, Asturias, Cantabria, La Rioja, que, essent la mateixa cosa, empen paraules diferents que no es semblen de res l'una de l'altra; i no parlem de Canàries, d'Amèrica del Nord fins a Tierra de Fuego, les diferències són més nombroses. De tot això aquests llops amb pell d'anyell en diuen riquesa i patrimoni de la llengua castellana; però, a l'hora de la llengua acadèmica tan sols n'hi ha una que és la que mana la Real Academia de la Lengua, aleshores tots els modismes desapareixen i tan sols perviuen en la llengua col.loquial parlada pels diferents pobles de parla castellana.

Tot el que hem exposat no compte per aquests senyors quan es tracte de la llengua catalana i no accepten que el català tenguí modismes i varietats col.loquials diferents segons es parli a un lloc o altre de parla catalana. Catalunya Nord, el Principat el País Valencià, Andorra, les Illes Balears, L'Alguer; tots parlem la mateixa llengua amb les seves peculiaritats i modismes propis de cada lloc. Dintre del Principat mateix la varietat del barceloní, del gironí, del lleidatà, del tarraconí, o el propi de la Vall d'Aran i també a les Illes conviuen i s'empren diferents varietats i modismes; vegem-ne uns exemples: boix, canets, sous, gat, prebassus, a Eivissa; bòtil, la canalla, got, doblers, pardalets, tia, a Menorca; pitxos, xitxeros, estiraguessons. pesols que tot vol dir el mateix; també trobaríem una bona llista a Mallorca, com la "u" de Sóller, la "è" de Lloseta Binissalem o Alaró. Tot això són només petits exemples de les moltes varietats i modismes que existeixen dintre de les pròpies Illes Balears i els seus diferents llocs.

Bé, doncs tot això no compte per aquests senyors i grupets de mescleres rarenques d'ideologia forana i centralista del "Gran Imperio" i canvien la Història com a ells els va bé, perquè els sap molt de greu que la llengua catalana fins i tot l'hagin admesa al Parlament Europeu.

Aquestes minories d'ideologia extrema els toca partir perquè com més cultura té el poble més els rebutja. Si Senyors: Llops amb pell d'anyell.

En Pere de Ses Vinyes.

Que feim per a la Normalització Lingüística ?

Cal anar fent feina en el tema de la Normalització Lingüística.

Molta de gent, amb la qual em relaciono, realment no té molt clara la importància de la nostra llengua, i per tant jo em sent obligat, dintre de les meves possibilitats, d'anar fent el possible per aconseguir que, un dia molt proper, aquest tema sigui de vital importància i es creï la necessitat d'emprar-la en qualsevol institució.

Des d'aquí, i anomenant les institucions que ens regeixen, he de dir que no es fa tot el que és possible, ni molt menys, en el tema de la llengua tal com caldria, atès que vivim a Mallorca, una illa de les Illes Balears, amb llengua i cultura pròpies, i de les quals, segons es ben patent en quasi tot, no ho fan gens coneixedor.

Quins documents surten de les escoles del nostre terme municipal totalment normalitzats? Que hi fa l'Ajuntament pel que fa a la normalització? Hi fa la notaria les escriptures públiques en català? Això mateix és el que passa en totes les altres institucions.

Poca cosa. I que és el que passa quan jo mateix duc endavant aquesta petita campanya de normalització? Idò que m'he d'enfrontar a un grapat de gent, que no hi entén ni hi vol entendre, però que per sort, després de les aclaracions pertinents solen entrar en raó, i jo em sent satisfet i agraït per aquest simple fet.

Vos deman que reflexioneu i prengueu consciència, perquè som mallorquins, i ens hi podem sentir orgullosos.

Una forta abraçada per a tothom.
Guillem Crespi Alemany

FERRETERIA & DROGUERIA

JACA S'ABEURADOR, 10
TEL. FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
CA'N PICAFORT

Ens ha arribat el correu

Carta de Santa Catalina Tomàs.

La pau de Nostre Senyor Jesuchrist sia amb tots vosaltres. Amèn

Caríssims germans de la Vila de Santa Margalida:

Som na Catalina Tomàs, encara que em coneixeu més per La Beata, nadiua de Valldemossa.

Entre les poques coses que sabia de la vostra Reial i lleial Vila era que estava molt lluny i que les seves terres eren molt blateres; en aquell temps les riberes i les costes marineres més que un dó constituïen un problema greu, degut a les envestides dels corsaris barbarescs.

De joveneta, als 21 anys, el 13 de novembre del 1552, vaig ingressar al Convent de Santa Magdalena de Ciutat, amb anhels ardents de conèixer, d'estimar més a Déu i als altres.

Sempre vaig sentir-me una religiosa normal, mai no vaig pensar ésser més que els altres, i molt menys desitjar de fer miracles, ni que el meu nom traspasàs els murs conventuals, causant admiració a uns i suspicàcies als altres.

Ja podeu creure i pensar l'angúnia que va amarrar tot el meu cos quan vaig tractar amb el Virrei D. Guillem de Rocafull, amb el cartoixà P. Vicenç Mas i sobretot amb el docte Bisbe D. Diego d'Arnedo.

De dia en dia, record amb més admiració i agraïment a les altres monges que per ésser molt virtuoses, excluïen l'enveja i méstimul. laven a ésser fidel a Jesús.

Després de 21 anys de vida conventual, el Senyor em va cridar a gaudir del Regne etern, la nit del 5 d'abril del 1574.

No havia entrat mai en el meu cap, bon jesuset, que la meua vida, curta i senzilla, transcendís; jo ho atribueix més a la generositat dels altres que a les meves minvades mercès.

Estic molt agraïda a tots els pobles de Mallorca per l'estima, evangèlicament desmesurada, que m'han expressat, però, sobretot, a la vostra agraïda vila.

En el cel tot es sap, el que és grat

i el que és ingrati, perquè tots els qui fruïm de la seva pau alabam i donam gràcies a la Santíssima Trinitat i pregam pels necessitats.

M'han arribat notícies referents a les properes festes que enllestit amb ocasió del Bicentenari de la meua Beatificació. Per l'apreci que us tencem sent compromesa a fer-vos algunes suggerències:

M'alegra que no essent vilera, i tan poca cosa en el Regne de Déu, motiví gojoses i tan sonades festes, però mirau de no traspasar la mesura del seny. A vegades l'afany de voler fer, de voler passar a la història, de voler contentar a la massa, que quasi sempre és poc reflexiva, de voler superar els precedents, o tenir el poder de l'administració dels diners públics ha provocat, malgrat les bones intencions, realitzacions no congruents amb les exigències sociològiques, religioses o inclús de solidaritat amb comunitats d'altres indrets en greus necessitats econòmiques.

Perquè vos estim i desig que m'entengueu m'explicaré amb més claretat: No crec que hi hagi raons humanes, i menys evangèliques, que puguin justificar aquesta doblada que invertiu en les festes, i que consti que a tots els sants ens agrada la festa, i desitjam ardentment que arribi un dia en que el sol de la festa il·lumini per tot arreu.

Caríssims vilers, tant jo com els vostres avantpassats vos deïm "Revisau aquestes festes, no és massa congruent, en diferents aspectes, seguir d'aquesta manera.

Si la festa és un homenatge per a mi, l'Església ha de ser la primera, després els regidors, les institucions, les persones més dotades i tots els demés. Heu de fer unes celebracions d'acord en les vostres possibilitats reals i atenent a les altres necessitats que té la vila.

El "voler fer gros" i tenir diners no justifica invertir en unes despeses desmesurades. És un deure fer festes, ja que és una necessitat antropològica i social, però, celebrant-les bé; pensau que són conegudes de tots els illencs, i també per la incidència en el futur.

Vos diria encara moltes coses més, que, naturalment, també són qüestionables, però per no allargar acabo amb uns quans consells:

a.- Manifestau que voleu i estimau les festes col·laborant tots. En diferents ocasions m'he preguntat: Què passaria si l'ajuntament, pel que fos es desentengués de les festes?

b.- Constituïu un eficient i animós Patronat integrat pels diferents estaments socials.

c.- Siau moderats, reduïu les despeses per invertir-les en altres coses més necessàries i transcendents.

d.- La cultura, de les persones o de les institucions, es qualifica no per les moltes coses que es fan sinó perquè es fan i com es fan.

e.- En el futur, absteniu-vos de dedicar-me expressions costoses, supòs que m'enteneu, car en el cel ens demanen ésser molt prudents i delicats; m'agradaria que invertís en obres socials: Patrocinar la construcció de vivendes assequibles, o en adquirir cases velles i restaurar-les acuradament, ajudant als necessitats, la humanitat no acaba a Santa Margalida (Hi ha ajuntaments que ho fan dedicant un tant per cent sobre les seves entrades).

f.- Mirau més cap al futur que no capficats en el passat.

g.- Per fidelitat a la història, teniu en compte que el motiu primari de les festes és religiós, en sintonia amb un enfilall d'actes festius adequats i agraïdosos per a tothom.

Germans som conscient que viscu a un altre món, en el qual tot es veu més fàcil i transparent, per això vos demano que faceu tot el que sia possible per fer-ho d'allò més bé.

Que Jesús sia amb tots
Catalina Tomàs i Gallard.

ASTRA

FRONTERA

motor la vila, s.l.

SERVICIO OFICIAL

Una conferència d'Antoni Mas

Els topònims o noms de lloc

El divendres dia 24 d'abril a la Casa de Cultura, va tenir lloc una conferència d'Antoni Mas que, presentat per Rafel Bordoy, ens va parlar dels topònims o noms de lloc del nostre terme de Santa Margalida.

Els assistents, en nombre d'unes seixanta persones, varen sortir prou satisfets del contingut de la xerrada, la qual va originar un col·loqui prou interessant del qual es

els topònims de rel mussulmana: Alacantí, Alcudiola, s'Alqueria, Almaraxtz, Baxacdiria o Boxaqueria, Benahitir (Raboster), Beniaduç o Beniaduz (Son Morro), Benialacham (Montblanc), Benicalvell (Binicuell), Beniazalcheria, Femenia, Hero, Hiatchat, Rafal Roberia (Son Serra), Saraix, Sarracil, Sanceres (Deulosalv), Santanja, Tanca, Vernissa. Tots ells fent referència a unitats d'explotació agrària.

del 1229 suposa la destrucció de la societat mussulmana i la creació a Mallorca d'una societat cristiana, aleshores Mallorca es va poblar de gent cristiana, la major part de la qual procedia de Catalunya.

De la toponímia catalana en podem veure els següents exemples:

Campfullós (Son Fullós) pren el nom de la família dels cCampfullós que provenia d'un lloc de Catalunya amb el mateix nom i que habitava l'alqueria l'any 1273.

Castellet pren el nom del cavaller, Bernat de Castellet que la posseïa l'any 1256. Castellet és el nom d'una vila situada prop de Vilanova i la Geltrú.

Montblanc pren el nom de Bartomeu Comabella de Montblanc (1232). Montblanc és aiximateix el nom d'una vila de Tarragona.

Roqueta pren el nom de Cardona de Roqueta que tenia part de l'Alqueria el 1238. Roqueta és el nom d'un poble situat a Tortosa i d'altres pobles de Catalunya.

La Vall d'Aran, nom d'una comarca de Catalunya. Vallobera, nom d'un antic poble de Lleida. Vilella (actuals Sa Torre o Son Flor) és el nom de diversos llocs de Catalunya.

Altres noms que ens anomena Antoni Mas de la toponímia catalana fóren: Raboster de la família Raboster que tenia la possessió el segle XIII. Els Gassons, de la família Gassó. Sa Torre pren el nom de Pere Sa Torre, cavaller català que es va establir al terme de Santa Margalida.

Després Antoni Mas es va referir als noms aperescuts al llarg dels segles XIII i XIV, alguns dels quals encara es conserven amb poques modificacions: Barranc Gassó, Son Real, Sa Teulada, Ses Coves dels Pilarsa, Sa Pedra Ficada, S'Estanyol, Les Garrigues Comunes (Bosquerrò i Ses Rotes Velles), Ses jovades de l'Església, La Sèquia Reial. Es Pou d'Hero i d'altres.

Quan ens parla dels noms que ha tengut la nostra Vila, ens diu que el primer va esser el d'Hiatchat, després Santa Margalida. El primitiu terme de

va derivar la formació d'un grup que vol lluitar per tal d'aconseguir la conservació dels nostres topònims en tot el terme de Santa Margalida. En farem ara un resum de l'esmentada conferència.

En Toni va començar dient que el treball que presentava no era una recerca sistemàtica, sinó una espigolada de topònims que apareixen a distints documents sobre la història agrària mallorquina.

Va estructurar la xerrada construint una seqüència històrica de forma que els canvis ocorreguts dins la societat expliquin en bona part els canvis en la toponímia. Va remarcar també que els noms antics inclouen també el terme de Maria de la Salut ja que antigament era un nucli depenent de Santa Margalida.

Va destacar, en primer lloc,

Ens va dir Antoni Mas que, durant l'època mussulmana, Mallorca va rebre una intensa immigració procedent del Nord d'Àfrica; els topònims del nostre terme que ens ho demostren són: Vernissa, nom bereber d'una tribu del nord d'Àfrica, Alacantí que fa referència a la gent arribada des d'Alacant i Tanca que és la deformació del nom de Tànger.

Així mateix afegeix que el nom mussulmà de la Vila no és el d'Abenaxbar, com indica una tradició historiogràfica que arrenca del segle XVI. En realitat, segons un document del segle XIII, l'antic nom l'alqueria islàmica sobre la qual s'aixecà el nostre poble és Hiatchat.

La conquesta catalana de Mallorca, 1229, pel Rei Jaume I, és una fita prou important en la història de Mallorca. Efectivament, la conquesta

la parròquia de Santa Margalida prengué el nom de Santa Margalida de Muro, sense que això significàs cap classe de dependència del poble veïnat, el qual fins el segle XV es va anomenar, Sant Joan de Muro.

Ens explicà després Toni Mas la rel de la paraula "Son", vocable que s'aplica a moltes possessions i que significa "açò d'en".

Els topònims del segle XVI són, segons en Toni Mas, els de: Lo Prat, El Mal Pas, El Camp Rodó, Femenia, Sa Cova, Sa Caseta d'en Toni Martorell, Sa Torreta, Lo Camp d'en Grau, Los Camps d'en Serra, Lo Vinyet, el Camí de les Vinyes, Lo Pinar, Hort del Pujol, Hort de la Bisbal etc.

En quant a la toponímia urbana ens va explicar que tenim a la Vila, La Plaça Pública dita Lo Cardessar (actual Plaça de la Vila), Carrer dels Negrins, Carrer Nou, El Povàs, La Costa de l'Església, Carrer de la Tarongeta, Lo carrer de Petra i d'altres.

Del segle XVII, Casa del Comte, Son Forteza, La Carnisseria Vella, Porxo de la Vila, Carrer de La Rectoria, La Plaça del Cardessar, Lo Clos de la Rectoria, Plaça dels tres Lladoners.

Altres carrers de la vila del segle XVIII eren: de les Vinyes, dels Lladoners, de l'Església, d'en Sart, el Carrer Nou, Carrer de Bons Aires, Carrer de Ses Casetes, Carrer de Sa Garriga, Carrer de la Tarongeta, dels Negrins, de les Alegries, Carrer Forà...

A principi d'aquest segle, ens recorda Toni Mas, que s'estableixen les possessions de Son Baulò, Son Durí, Sa Teulada, Vernissa, Son Morro, etc. i és en aquesta època quan apareixen la gran majoria dels noms que coneixem actualment: Can Formatjó, Can Monjo, Can Moll, Ca Na Foc, Can Barret, Can Xelí, Can Fumet, Can Biniaco o Can Picafort.

A la dècada dels anys 70 comencen a venir, degut sobretot a les urbanitzacions de Can Picafort, els noms castellans: Cortijo Alto, Cortijo Bajo, Avenida de la Retama, "es Quilómetro" el Ranxo etc.

I acabadient en Toni que "quan desapareix un nom de lloc de Santa Margalida desapareix amb ell una part de la nostra història i de la nostra cultura, que, tot s'ha de dir, porta camí de desaparèixer de tot dins poc temps. La seva existència i pervivència depenen de nosaltres. Si nosaltres no ho conservam no ho farà ningú.

Redacció

COL·LABORACIONS

Així veu un jove poeta de Ciutat la feina camperola. **Collir ametles.**

Enguany tornarem a collir ametles, com cada estiu. És una feina molt feixuga perquè sempre es fa en temps de molta calor que és quan les ametles estan badades i s'han de collir, tant si vols com si no vols, segons diuen els pagesos. Entre agost i setembre, els nostres pagesos se'n van en carro, de bon matí, cap a foravila amb el cap cobert amb un capell de palla. Arribats a la tanca han d'extendre les veles davall el primer ametler perquè el fruit sec, preciós no caigui sobre els terrossos, per on fa tan mal caminar quan un no en sap. Així comencen a tombar ametles, d'ametler en ametler, fent engronsar les branques amb uns llargs garrots d'ullastre o de castanyer. Els més agosarats s'enfilen damunt l'ametler per tal de poder fer caure les ametles de les branques més altes. Quan les veles són plenes les han d'anar buidant dins els sacs, els quals es van omplint molt aviat, un darrera l'altre. A mitjan dematí es fa una petita aturadeta per berenar, generalment de pa amb sobrassada i trempó a l'ombra d'un garrover. És un moment propici per xerrar i fer unes bones rialles, en el qual es beu també un glop de vi i alguns es solen endolcir la boca amb tres o quatre grans de raïm. Després segueixen la tasca fins a gran dia, mentre els pois de l'arbre piquen devers les orelles i un riu de suor regalima per l'esquena. Una ampolla d'aigua congelada que duïen dins la senalleta ja quasi no dona l'abast de tanta set que pateixen els pagesos. Tanta sort que al migdia hauran enllestit tots els ametlers de la tanca i ja només es quedarà junyir l'egua i carregar la llarga dotzena de sacs damunt el carro, i cap a cases s'ha dit, daixo daixo, al ritme de la bístia.

En el poble dinaran, faran una estona de sesta i tornaran a partir a una altra tanca a on colliran ametles fins a darrera hora de l'horabaixa. I així un dia i un altre, durant un mes, ja que just després vendrà el temps de les garroves.

Cal pensar que seria molt trist que les ametles quedassin a l'arbre sense collir. Es perdria així la collita de la temporada i tal volta els propis ametlers es farien malbé de cara a properes collites. Ara que tanmateix, per la misèria que es guanya collint ametles (el quilo d'ametles cada cop és més barat) quasi no s'ho paga passar aquest calvari de sol al ple de l'estiu i més valdria tombar-se a prendre la fresca sota la porxada del pati de casa. Però l'home que estima el camp mai no abandonarà foravila perquè és la seva vida, i quan ja no pugui cuidar els seus terrenys ni portar endavant les seves finques per ell totsol, encara regarà la terra amb les llàgrimes de l'últim adéu. Aleshores el camp perdrà un amic.

Malauradament, el jovent que puja no va de feines al camp i tot sembla indicar que d'aquí a uns anys els petits conreus d'àmbit familiar romandran deixats de la mà de Déu.

Salvador Bonet Fernandez

**Muebles
Payeras CB**

Muebles todos los estilos
Muebles a medida
Muebles cocina
Cortinajes - Tapicería
Alfombras - Lámparas

expert

ELECTRODOMESTICOS

Plaça de la Vila, 15
Teléfono 52 30 79 Fax 52 30 34
SANTA MARGARITA (Mallorca)

Via Suiza, 60 (Frente Gasolinera)
Teléfono 85 10 97
CA'N PICAFORT (Mallorca)

PINSAMA

Pinturas Santa Margarita. C.B.

- PINTURAS EN GENERAL
- GOTELET
- PICADO
- REVESTIMIENTOS
(Interiores y Fachadas)
- DECORACION DE INTERIORES
- LACADOS
- BARNIZADOS EN GENERAL

C/. Industria, 2
Tel. 52 30 52
Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGARITA

Galeria d'Art

Sa Gavina

Ran de Mar, 20
Tel. 85 16 49

07458 - Ca'n Picafort
(Mallorca)

Productos MARTI

**SAL - PIMENTON
Y LEGUMBRES**

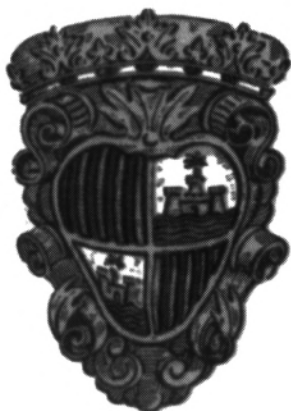
DE SES JOVADES, 28
D'EN MARCH, 30
TEL. 52 30 77 FAX 52 36 74
SANTA MARGALIDA

Central Hispano

EL BANCO DE CADA UNO

ES POUÁs, 5 TELS. 52 30 23 - 24
SANTA MARGALIDA

LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA, S. A.

C/. Juan Monjo March, 42
Tels, 52 30 07 - 52 35 92
MARGALIDA

SANTA

Mobles ESCA S.A.

COMEDORES
DORMITORIOS
TRESILLOS
MUEBLES AUXILIARES
MUEBLES COCINA
MUEBLES A MEDIDA
FABRICACION PROPIA
CARPINTERIA EN GENERAL
—
STA MARGARITA
(MALLORCA)

C/ M. ORDINAS. 31 - 33
TEL. 52 31 45

ALMACENES

Galmés, S.A.

DISTRIBUCION PAPELERIA
MATERIAL ESCOLAR Y ESCRITORIO
REGALO INFORMAL
ARTICULOS NAVIDAD Y CARNAVAL

Calle Miguel Ordinas, s/n
Teléfono 52 31 33 - Fax 52 36 18
07450 - SANTA MARGARITA (Mallorca)

GINAL

GESTION E INFORMATICA S.L.

**VENTA ORDENADORES
SUMINISTROS INFORMATICOS
CLASES DE INFORMATICA
CONTABILIDAD - DECLARACIONES
IMPRESORAS**

Plaça S' Aberrador, 12
07450 - Santa Margarita
Tel. (971) 52 38 34
FAX (971) 52 39 80

COL. LABORACIONES

Corpus Christi

El que haya recorrido estos bellos rincones de nuestra Mallorca; en donde aún se conservan vestigios de civilizaciones arcaicas, en que la vida del hombre empezaba a desarrollarse, forjando su historia y civilización, habrá meditado al contemplar estas "taules", estos "talaiots", y estos "clapers"; propios de esforzados ciclopes; sobre sus prácticas religiosas...

Algunos poetas las han cantado, y al leerlo nuestro espíritu se pierde entre los pliegues del tupido manto que cubre el escenario, en donde se desarrolló el principio de la vida en nuestra isla...

En la "Deixa del geni Grec" de Miquel Costa i Llobera, vemos que en pleno novilunio, "Nuredduna", la sacerdotisa de aquellos primeros pobladores, insta a la luna y pide bendiciones para su pueblo, y ofrece un sacrificio: aquellos prisioneros que han caído en sus manos.

Son los primeros albores de una religión, vestigios de la de los fenicios a su diós "Moloc" el diós sanguinario y cruel; el diós que aquellas gentes. aún cuando toda la naturaleza les está en contra, y que tiene que luchar continuamente para subsistir, en sus mentes se va forjando la idea de un diós terrorífico, espantoso, que sólo la sangre le sacia.

Y es natural que en su imaginación así lo creara.

Si todo el ambiente les es hostil, y ellos comprenden que todo aquello alguien lo ha creado, por necesidad, hostil y malo ha de ser su creador.

Los zarpazos de las fieras que desgarran sus carnes, las luchas con otras tribus, y que sólo la ambición es su ley; las enfermedades, verdaderos azotes que son la venganza de un diós desconocido, ¿Como puede ser este diós? ¿Y como son los sacrificios que le brindan?

Es necesario que transcurran los siglos, que las ambiciones materiales no se adueñen de los hombres y que ya no se contenten, teniendo sus necesidades naturales cubiertas; es necesario que se destape este recipiente imposible de llenar con lo material; llamado corazón humano; que abandonemos el culto al becerro de oro, el que por desgracia aun es el dueño de muchos

corazones.

Y así vemos que en sus sacrificios materiales, los más pobres sacrificaban un par de tórtolas, y según la escala social se llegaban a ofrecer toros ricamente adornados, con guirnaldas de hiedra y flores.

Del terror se pasó al poder material, y cruzando muchos siglos empezó a resurgir, poco a poco, el verdadero valor espiritual: el amor.

Ha sido preciso que el mismo Diós verdadero se hiciera hombre y se ofreciera como víctima propiciatoria y con ello marcara el sacrificio eterno e inmutable.

Pero antes, y para prepararlo hace realidad la profecía de Melquisedec: "Una hostia pura..."

Y antes de su sacrificio, tomando un poco de pan, en aquella cena Pascual, lo bendijo y: "Tomad y comed este es mi cuerpo que será entregado por vosotros" y en el cáliz: "Tomad y bebed, que esta es mi sangre que será derramada en remisión de todos los pecados".

Pero la verdadera importancia estriba en sus últimas palabras de este acto: "Haced esto en memoria mía".

Es decir: "Estaré con vosotros hasta la consumación de los siglos".

Y esta religión que es amor: "Amaos los unos a los otros, con esto conoceran que sois mis discípulos".

Esta religión en que su sacrificio fundado por el mismo Diós, es un poco de pan y es un poco de vino, que por el acto de la consagración se convierten en el mismo Dios.

Esta religión es lo único capaz de llenar este recipiente sin fondo: el corazón humano,

Por este Dios que nació en la mayor pobreza, que su vida sólo fue caridad, amor y enseñanza para la salvación eterna, este Dios ¡Oh milagro! el único que colma el total de las aspiraciones humanas.

"Corpus Christi", yo me inclino ante >Tí Dios y Señor mío, y a tu paso

se inclinaron todos, incluso aquellos que no te conocen, estoy seguro que si piensan, también lo harán, porque al igual que aquellas primera tribus trogloditas, que adoraban por miedo, a un diós sanguinario y cruel. Con más razón te han de adorar a Tí que eres la suma bondad y el ordenador de todo lo creado.

Sí, tu eres el Creador, Ordenador y Conservador de todo, lo creado.

Esta Sagrada Forma que cruza nuestra calles y plazas, no tiene dimen-

siones materiales, puesto que son accidentes en que se nos presenta, su verdadera dimensión es espiritual e infinita, y bajo su pureza y blancura cubija a todos aquellos que estan de acuerdo con su mandamiento, con el cántico de los ángeles: "Gloria a Dios en las alturas y paz en la tierra a los hombres de buena voluntad".

Y aún hay más, al salir de los templos, las calles y las plazas adornadas, los tapices de flores que esperan ser holladas por los pies de su creador; todo fiesta y esplendor,

No sale como rey, no sale como déspota, sale humildemente la Hostia pura y santa, derramando amor, nada más que amor; desde aquel aparente disco de flor de harina de pan, que un día consagró por primera vez ante los apóstoles y les recomendó lo siguieran haciendo, para poder estar con todos siempre.

¡Corpus Christi! Yo te adoro...
Guillermo Cantallos Barceló

El Racó de la Poesia

Santa Margalida

S'acosta la festa de la nostra Patrona, Santa Margalida, i amb tal motiu volem recordar unes estrofes que per devers els anys coranta, essent Rector D. Pere Santandreu, es cantaven amb la mateixa música del "Virolai" del Monestir de Montserrat.

Cada Número Una Glosa

Es poble margalidà,
per fer cas a la Beata,
no mira prim i s'esclata
per fer festa i destacar;
ara vol inaugurar,
ben aprop de sa Creveta,
un jardí i una placeta
amb un altre monument,
i vengui d'on vengui es vent
no li plany una pesseta.

Es Glosador des Pou
d'Hero

A Santa Margalida Verge i Màrtir

*Verge gentil en aquest lloc trobada
del nostre poble estel,
girau els ulls a vostra gran fillada;
guiau-la cap al cel.*

*En aquest lloc los avis aixecaren
amb fe i amor un suntuós palau,
ric do del cel que els àngels ens baixaren
siau per tots àngel d'amor i pau.*

*Tresor diví, Patrona benvolguda,
que ens alegrau en nostres desconsols
siau del cor l'amor jamai perduda
qui cap a Déu aixequi els nostres cors.*

*Senyora sou d'aquesta vasta plana
i clara llum del nostre poble amat,
de son jardí la rosa més galana,
l'encís d'amor que el cor li ha robat.*

*Del poble amat siau-ne doncs regina,
de nostra nau siau-ne el timoner,
Màrtir de Déu, feis-li d'arca divina,
guardau-li el cor, guardau-li més la fe.*

*Cantem-li tots en cor ple de gaubança,
cantem xalests a nostra dolça amor.
mirem, som fills d'eterna benaurança,
nobles hereus del més preuat amor.*

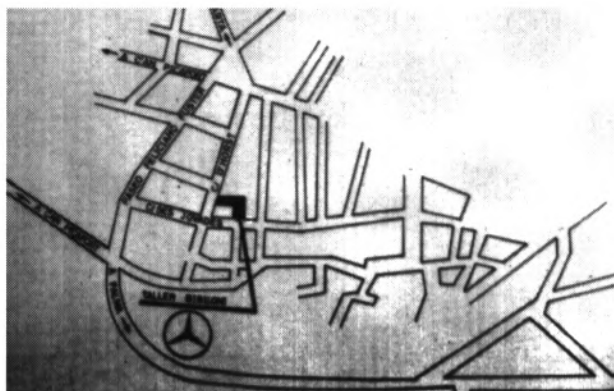
Mercedes-Benz

Bernardo Bibiloni Muntaner

Agente Oficial Mercedes-Benz de Sta. Margarita y su zona

C/. De Ses Jovades, 40
Tel. 62 37 22

07450 Santa Margarita
MALLORCA

HONDA®

MAQUINARIA Y MOTONAUTICA

Demostración sin compromiso - Servicio post venta garantizado
La más amplia gama del mercado

JUAN SEGUI

C/ Miguel Ordinas, 26 - Tel. 52 32 21 - STA. MARGALIDA
C/ Colón, 42 - CA'N PICAFORT

CENTRO ASESORAMIENTO EMPRESARIAL

José Trías, 13 - 1.º - Tel. 85 08 46 - 85 18 10 CA'N PICAFORT

ES REVOLT DE NA MORANTA

Ctra. Santa Margarita - Ca'n Picafort

Tel. 52 34 32

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

La Redacció d'aquesta Revista dóna el seu
recolzament a la petició d'un Institut d'Ensenyament
Secundari per a Santa Margalida.

Evolució Socio-econòmica de Santa Margarida

(continuació)

Per Antoni Mas

Els senyors pretenien augmentar els seus poders jurisdiccional i el montant de les rendes que els hi pagaven els pagesos. Tot i conèixer-ne referències dels temps de les germanies, durant les quals els habitants de Santa Margarida causaren grans destrosses a la hisenda dels Zaforteza, podem fixar la cronologia d'aquests conflictes dins un període que compren aproximadament des del 1562 fins devers el 1670.

Aquests conflictes no es donaren tan sols amb el Zaforteza, la família del Comte Mal, sinó també amb els Torrella, senyors de la baronia del Comte D'Empúries a Santa Margarida. Aiximateix cal dir que els conflictes contra els Torrella no assoliren mai la virulència dels de la família Zaforteza.

Les famílies nobles que protagonitzaren els conflictes amb la universitat i la Vila de Santa Margarida, els Zaforteza senyors de les cavalleries de Santa Margarida, Hero, Maria, Alcudiola i Castellet i els Torrella senyors de la Baronia del Comte D'Empúries eren els principals senyors del terme alhora que eren també els principals censualistes (2) de la comunitat, la qual cosa accentuava la dependència dels seus membres envers aquests senyors.

Las pretensions dels Zaforteza i dels Torrella eren bàsicament de dos tipus, augmentar el montant de les rendes feudals que suposaven els lluïsmes, les gallines al·lodials, els delmes i les tasques, i d'altra banda controlar el poder municipal o usurpar-ne les seves funcions, a més d'intentar obtenir la jurisdicció total mer i mixt imperi (3) sobre la Vila, el que els hi hagués proporcionat el poder de coerció sobre els enfiteutes molt major del

que gaudien fins aleshores. Els senyors per això es servien d'arguments legals intentant reviscolar antics privilegis, inventar-los o, en el cas del Comte Mal, institucionalitzar "de facto" les seves pretensions usant la violència com a forma de coerció.

Per això agredia de vegades fent servir els seus atributs jurisdiccional als que s'acollien la jurisdicció reial i als mateixos jurats de la universitat de Santa Margarida (càrrecs de govern o consell municipal),

A tall d'exemple poden servir aquestes paraules d'una assemblea del consell de Santa Margarida:

"el Conde de formiguera i el senyor asbrt fuster diuen qui volen fer la justícia els mateixos per les mans, ... diuen que per ells no hi ha justícia i així nos volen matar a tots los jurats i altres de la villa"

La resistència de la comunitat d'aquestes pretensions encapçalada pels veïns més benestants, es vinculava a través de la universitat adoptant la forma de denúncies a les autoritats, normalment al virrei, plets contra les pretensions dels senyors tant a l'Audiència de Mallorca com a la cort del rei a Madrid i l'us de la violència física.

La resistència de la comunitat aconseguí a la llarga els seus propòsits: Evitar que els senyors augmentassin les rendes i les seves prerrogatives jurisdiccional. Així les rendes dels senyors tendents a la baixa per la deprecació de les quantitats en metàl·lic restaren fixes. D'altra banda el seu poder coercitiu quedà seriosament debilitat d'ençà dels enfrontaments. Un cop closos els plets el Comte Mal denunciava que " no tiene bailes en sus cavallerias ni se administra justicia en ellas" i que estava "pereciendo

sin poder cobrar un real de sus rentas, porque toda su hazienda consiste en las que tiene en la villa de Santa Margarita.

Durant aquesta època la universitat s'encarregà amb nombrosos censals per tal de pagar els plets que causaren un augment considerable de la pressió fiscal sobre el veïns " aquesta vila està en lo últim grau de misèria ocasionada dels inmensos plets que ha tingut amb el dit Conde de que encara paga més de 1.500 lliures de cens" (4) Cal fer esment de la minva del nombre de veïns benestants durant els segles XVII i XVIII o bé per emigració a Ciutat (5) (és el cas de les famílies Calafat, Serra de Comelles, Font i Roig, Femenia de Vernissa) o per compra dels seus bens per externs o per la fragmentació de les seves possessions (Son Flor, Son Fava, Son Vador, el Rafal etc.) o el seu establiment (Per exemple Son Monjo 1591, La Bisbal 1677 (6). Sembla que cal atribuir aquesta fallida de la pagesia benestant a les pràctiques d'herència es solia repartir els bens entre tots els fills tot i que els privilegis es servien i els efectes de la pressió fiscal que causa l'endeutament sorgit arran dels plets i de la compra de queviures.

(2) Perceptors de censals-imposicions anuals d'origen creditici.

(3) Fins a l'efusió de sang.

(4) Vegeu el meu article "Una brega de senyors o una brega de pagesos i senyors".

(5) AMSM Capbreu de los estrangers que poseeixen bens en esta vila i del que pagaren en lo tall que seu per el cap de la Iglesia" 1711.

(6) AMSM Secció de pergamins.

(continuarà)

GESTORIA
Gaya

Via Francia, 6 - Tel. 85 04 31 - Fax 85 03 44
07458 - CA'N PICAFORT

AUTO ESCUELA
**Santa
Margarita**

· Plaça de la Vila, 36 E - Tel. 52 34 08 - Fax 52 38 04
07450 - SANTA MARGARITA

**Almacén
distribuidor en
Baleares**

**Conservas Pescado, Vegetales y Pesca
Salada**

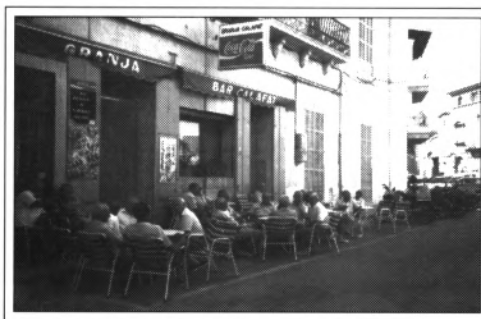
Especialidades:

Anchoas del Cantábrico "El Velero" y "Rezumar"

Bacalao importación Islandia

C/ Juan Muntaner Bujosa, 29 C
Tel. y Fax 73 38 44
07011 PALMA

GRANJA BAR CALAFAT

Plaça de la Vila, 8 Tel. 52 31 48 Sta. Margalida

S'ALQUERIA Ofrece sus servicios
de cocina mallorquina y nacional
-MENU, y a la carta-

TODOS LOS DIAS

excepto lunes por descanso del
personal.

Desde ahora en s'Alqueria le atendemos DIARIAMENTE, Visítenos!

Ctra. Sta Margarita - Ca'n Picafort, Km. 2,5

Tel. 52 37 11 - STA. MARGARITA - (Parking Propio)

BODAS - BANQUETES - COMUNIONES - CONVENCIONES

Deport Margalidà

Un èxit del nostre futbol base

Els equips de les categories "Infantil" i "Cadete" del C.D. Margaritense, a més d'assolir una molt bona classificació en cadescuna de les competicions del campionat de Lliga en el qual han pres part, han aconseguit arribar a les finals del trofeu "Copa President", la qual cosa ja és un èxit prou important independentement de que guanyin o no el títol de campions. Cal que felicitem als jugadors, als entrenadors i, sobretot, al grup de pares que amb el seu esforç han donat suport als esmentats equips, ja que sense aquesta tasca de col.laboració no serien possibles els èxits del futbol base a Santa Margalida. Al mateix temps ens atrevirem a demanar al nostre ajuntament una decidida ajuda a aquets equips que ja han donat el seu fruit per endavant.

R.B.

Penya Barcelonista

Els que també estan d'enhorabona són els components de la Penya Barcelonista de Santa Margalida que han hagut de fer celebracions a esquerada, ja que a penes s'hahia apagat el renou que varen moure amb la consecució pel seu equip, El Barça, de la Copa d'Europa, quan tengueren ocasió de fer-ne de bell nou amb motiu del Campionat de Lliga. Hi va haver coets, enseimada, cava, renou i sarau i un sopar a Can Picafort, al Restaurant Vora-Vora, amb l'assistència d'un centenar de penyistes.

Reserva de:

BILLETES DE BARCO
PASAJES AVION
HOTELES
APARTAMENTOS
EXCURSIONES

VIAJES ORGANIZADOS
VIAJES 3ª EDAD
CRUCEROS
VUELOS CHARTER
EUROPA EN AUTOCAR

Descuentos a:

RESIDENTES
FAMILIA NUMEROSA
3ª EDAD
GRUPOS
MENORES

Agencia Oficial para la venta de billetes:

acromar

su agencia de viajes

Paseo Colon, 112 - B - Tels. 85 00 26 - 85 00 65
07458 - CA'N PICAFORT (Mallorca)

AGENCIA INMOBILIARIA
ACROMAR

REAL ESTATE AGENCY
AGENCE IMMOBILIERE

Cl. Paseo Colón, 112
CAN PICAFORT
Tel.: 85 00 26

Juan Fluxá Fornés
A.P.I.C.

APARTAMENTO-CENTRO CAN PICAFORT-A ESTRENAR: 2 habitaciones, baño, sala comedor, cocina, lavandería, balcón.- Precio: 5.000.000.-Ptas.

SON SERRA DE MARINA, CHALET, 3 habitaciones, baño, aseo garage, sala comedor, chimenea, cocina, terrazas, jardín: 9.000.000 Ptas.

SON BAULO.- CHALET: Tres habitaciones, dos baños, cocina, despensa, salón comedor, chimenea, garage dos coches, jardín, terrazas, lavandería: 13.500.000 ptas.

CANPICAFORT-APARTAMENTO.-2 habitaciones, baño, recibidor, cocina, sala comedor, 3 terrazas: 4.500.000 Ptas.

SON SERRA DE MARINA: Solar 390 m2, con planos para chalet: 4.500.000 Ptas.

SON BAULO-SOLAR: 653 m.2 a 23.000Ptas.- m.2

SANTA MARGARITA- RUSTICA: 4'5 cuarteradas, ES PUJOL, caseta antigua, cisterna, posibilidad luz: 7.500.000 Ptas.

CAN PICAFORT, ZONA CORTIJO ALTO: Solar 390 m2 a 25.000/m.2

CANPICAFORT-PISO ENCIMA PASTERIA CANMAÑO, 3 habitaciones, 2 baños, cocina, lavandería, despensa, salón comedor con chimenea, trastero 8 m.2: 10.200.000 Ptas.

SOLAR-FRENTE GESTORIA GAYA-CAN PICAFORT: 260 m.2 precio 25.000.000 Ptas.

**A su servicio con todas nuestras
energías.**

